

Vierkante ogen

Cazimir Maximillian

Vierkante ogen

BRAVE NEW BOOKS

Voor mijn ouders

Eerste druk: september 2023

Copyright © 2023 Cazimir Maximillian

Brave New Books.nl

Omslag © Cazimir Maximillian

Auteursfoto © Niels Thieleman

ISBN: 9789464921199

I agree with whoever said they're soft porn. They're the Antichrist. I don't want any part of it, and if I had kids, I wouldn't want them to have any part of it, either. I'd move to an island where you can't get hold of any Spice Girls stuff.

Thom Yorke

*

I don't even know if I have the capacity for normal emotions or not because I haven't cried for a long time. You just stifle them for so long that maybe you lose them, partially at least. I don't know.

Jeffrey Dahmer

BOEVEN IN HET BEATRIXPARK

1997

Nog steeds weet ik het huistelefoonnummer van mijn opa en oma uit mijn hoofd. Ik belde elke donderdagavond met de mededeling dat ik er de volgende dag weer zou zijn. De geliefde vrijdag stond in het teken dat mijn opa me zowel in de middagpauze als het einde van de schooldag me tussen de ouders op het schoolplein stond op te wachten. Of het nou regende, of dat de zon nou scheen, elke vrijdag had hierdoor iets speciaals. Ik weet nog dat ik het in het begin niet kon laten om mijn opa's pet van zijn hoofd te grijpen en die voor de grap weg te gooien.

Ik heb er zelfs een tekening van gemaakt bij Juf Rika in de klas. Hoe ik opa's pet weggooide, en niet alleen mijn opa een boos gezicht trok, maar ook de zon mij boos aankeek. Juf Rika moest daar sierlijk om lachen en op een van die vrijdagmiddagen liet ze die tekening zelfs aan mijn opa zien. Daar waar zowel mijn opa als Juf Rika er de humor ervan inzagen, en de zon gewoon zijn emoties in warmte en stralen overbracht, realiseerde ik me wel dat de tekening enige consequenties bloot legde. Ik was de enige op de tekening die lachte. Dat zowel de zon als mijn opa boos keken maakte het ernaar dat ik erg eenzaam op die tekening was.

Misschien ook meer dan terecht. Logisch ook.

Spring maar achterop, spring maar achterop.

Dat zong mijn opa nog wel eens. Achterop zijn fiets verlieten we het schoolplein, om via de dorpskern, met zijn twee kerken naar de straat te rijden waar mijn opa en oma woonden.

In dezelfde straat woonden ook de opa en oma van een ander klasgenoot van me. Maar die was niet te bereiken, was voor niemand te bereiken.

Mijn opa en oma hadden speciaal voor mij altijd Yogi in huis; iets wat mijn ouders weigerden om voor me aan te schaffen. Je maag zal nu wel omdraaien: Op een dag vroeg ik aan mijn opa om de Yogi voor me op te warmen. Als je chocolademelk warm kon drinken, waarom de Yogi dan niet? Het resultaat was op het moment niet heel verkeerd, al smaakte het wel zuur. Mijn opa en oma hadden een videorecorder. Net zoals iedereen een videorecorder had. Maar ik en mijn ouders hadden er geen. Net zoals ik geen Nintendo of een Playstation had... en zelfs geen Gameboy. Mijn ouders begonnen er niet aan. Mijn opa kon elk moment weer met een verrassing aankomen; dan had hij weer eens wat voor me opgenomen op videoband. De ene keer waren het tekenfilms op RTL 4 tijdens de Telekids-uurtjes, Kindernet of Fox Kids... en later Cartoon Network, maar ook afleveringen van Rail Away en soms van die treinreisprogramma's die later Great Railway Journeys bleken te heten. Tussen het treinreizen door hadden de programma's altijd wel inspirerende momenten: Portugese vrouwen op een wijnveld; stampend met hun blote voeten in enkele druivenvaten terwijl ze liederen zongen, enkele dronken zingende types met gitaar in een Parijse nacht, een jongleerder in Denemarken, dat je achter het glas in een Griekse boemeltrein iemand een dansje kon zien maken. Mijn passie voor treinen begon al vrij vroeg en mijn opa dacht in deze kwestie met me mee. En zo kwam ik door die programma's in alle uithoeken van de wereld. De wereldbol in mijn kamer overtuigde me niet. Telkens had ik het gevoel dat al die landen die ik leerde kennen gewoon pal naast de deur lagen. En zo niet, dan zorgde ik daar wel voor.

Ik vertelde mijn ouders geregeld dat ik in Kenia en India was

geweest, en dat ik ook naar China zou gaan. Dat mijn ouders daarin meedingen gaf me al het gevoel dat ze me serieus namen.

Niet alleen de treinenprogramma's zorgden daarvoor. Ook de tekenfilms die ik zag gaven mij les en waren voornamelijk de elementen die mijn wereld creëerden, daar waar de elementen in het gewone leven vaak zo afstandelijk leken.

Mijn opa en oma verkozen voornamelijk de keuken als zitruimte, de woonkamer was helemaal van mezelf. De muffe koude geur, de plujsjes van de stoffen grond, het geruis van de wind in de gashaard. Maar mijn opa wilde me ook wel eens bij de televisie vandaan halen. Het werd tijd om boodschappen te doen in Wieringerwerf, een bezoek brengen bij een kennis elders in het dorp, wandelen... en dan werd het weer eens tijd om Finn te gaan bezoeken. Finn is dichterbij mij dan je denkt.

Het was een feest om bij Juf Rika in de klas zitten. Ze deed haar best iedereen aan elkaar te binden, maar op het ogenblik dat ze wegkeek lukte dat niet altijd.

Ezana zat in de klas. Ezana was de enige die een chocoladekleur had. Althans, dat was de eerste associatie die er in me opkwam. Hij had gemillimeterd haar met een vlechtstaartje. Hij was niet dagelijks op school. Zowel zijn kleur als zijn schreeuwerige gedrag, waarbij hij tijdens het schreeuwen vaak op zijn wijsvinger kauwde, zorgde bij mij voor een soort akeligheid. En ik denk dat ik daar niet de enige was die daarover dacht.

Op het schoolplein van de onderbouw probeerden we dat uit hem te halen. Alle eerste, tweede en derdeklassers kwamen bij elkaar om hem te belagen, terwijl hij als een doldwaze om zich heen schreeuwde en hij op zijn vinger knaagde.

Van alle kanten werd hij aangevallen en belaagd, zo dan niet

bespuugd, geslagen, op de grond gedrukt en aan zijn staart getrokken.

En ik nam er deel aan. Terwijl hij klem werd gegrepen achter het opslagtorentje van de speelattributen begon ik tegen hem te schoppen. Maar waarschijnlijk schopte ik niet hard genoeg, want hij leek niet op de schoppen te reageren.

Toen mijn moeder lucht kreeg van de zaak vroeg ze simpelweg aan mij waarom we dit deden.

Het antwoord dat ik gaf zou logisch zijn, ook al zoog ik maar wat uit mijn duim dat voor mij passend genoeg leek te zijn.

'Omdat we niet weten waar hij vandaan komt.'

'Dus jullie denken dat het een vreemde jongen is?'

'Ja, dat is zo...'

Ik zat in groep 2. We zaten zowel in de kring als in groepjes aan een tafel; onderverdeeld in figuren (de cirkels, de rechthoeken, de driehoeken). Deze stonden al ingekleurd achter onze rugleuningen geplakt met onze naam eronder.

Het lokaal was een hoekige cirkel, door het raam zag je het schoolplein, de zandbak, het speelattributentorentje, de weilanden daarachter en de hoge bomen met daarachter de snelweg, waar ze sinds kort een nieuwe busverbinding hadden geopend.

Sinds kort? Nee, het klopt niet. De busverbinding werd in 1995 als Interliner geïntroduceerd en ik spreek hier over 1997. In mijn herinneringen weet je niet meer precies het archief op de juiste volgorde te leggen. Voor hetzelfde geld gebeurden de talloze zaken die voor een zesjarige een eeuwigheid leken te duren in nog geen maand.

Juf Rika was een van de weinige leerkrachten die hart had voor haar leerlingen. Ze bewonderde mijn kennis voor treinen, maar ik vond het stom dat ze daarnaast ook ene Thurston

bewonderde.

Het voelde als concurrentie.

De rest was doorsnee en gewoon. Ze waren je vrienden wanneer het moest en ze waren pestkoppen wanneer het moest. Ramon, Ingmar, John en Dirk zouden nooit vijanden van elkaar worden. Ze vormden haast een team. Ene Frank was voornamelijk bevriend met Daan uit groep drie en iedereen was een beetje bang voor die twee. Ene Pepijn zat min of meer in mijn kennissenkring. We hebben de meisjes: Tiffany, Klaartje, Maureen, Lisanne... waarvan Marloes diegene was waar ik later mee zou willen trouwen. Dat idee ontstond zomaar. Ze liet het toe dat ik haar kusjes gaf en dat ik haar lief vond. Het gebeurde in de gang, waar we elke pauze speelden als het buiten slecht weer was.

Maar het was toegestaan, Juf Rika liet alle belangen van haar leerlingen bloeien.

Maar waar is dat moment gebleven dat we flink op onze sodemieter kregen omdat we met zijn alleen Ezana hadden belaagd? In plaats daarvan verdween Ezana geregeld van school en zat hij naar zeggen ergens anders.

Zijn onvoorspelbare houding, zijn geschreeuw, het geknaag op zijn vinger... maar ook hoe hij vrijwel altijd in de clinch met zijn moeder zat die hem naar school bracht. Hoe hij bijvoorbeeld op het tegelpleintje van de bovenbouw in het rondte ging crossen op zijn racefiets terwijl zijn moeder hem bij de naam bleef roepen dat hij hier moest komen. De vlakke hand van zijn moeder tegen zijn wang. Dat hij niet in de klas te krijgen was noch te verwijderen zonder dat er diverse vrijwilligers in moesten grijpen.

Zijn moeder was donker en zijn vader was blank. Zijn moeder kwam uit Afrika. Als eerste denk ik dan aan Kenia, Arabië of Zuid-Afrika, maar het is geen van die drie.

Als ik ziek was en daardoor niet naar school kon, mocht ik ook niet naar buiten en spendeerde ik de tijd in zowel de woonkamer met de dichte gordijnen als mijn bed. Als je in de woonkamer half ligt te slapen leken alle geluiden om me heen; bijvoorbeeld de bezigheden van mijn moeder, anders mijn gehoorgangen binnen te komen. Het geritsel van een bladzijde, een beweging, voetstappen... Het was als een hallucinatie. Ik wou wel weer naar buiten.

Op dat ogenblik toen ik op de bank lag kon ik vanaf dat punt dwars door de korte gang en de keuken door het keukenraam kijken. En er kwam iets voorbij. Ik wist al meteen wie het was. Ik moest het staartje gezien hebben. Het was Ezana die gewoon spontaan langs kwam en het huis binnen kwam lopen.

Hoe hij aan mijn adres was gekomen, ik weet het niet. Maar het leek erop alsof ik ergens wel een nieuwe vriend had gemaakt.

Ook al wist ik dat het niet klopte en dat mijn moeder overduidelijk niet al te blij was met zijn komst.

Maar het was mooi weer en het leek een mooie kans te zijn om buiten te mogen spelen.

Nee, want ik was ziek.

Maar wat was de aanleiding? Ik kende Ezana amper, behalve dan dat ik hem niet al te vriendelijk behandeld had.

Hij was slecht te verstaan en praatte in impulsen. Mijn moeder werd er onrustig van en probeerde hem weg te krijgen.

Op een andere dag liep Ezana tijdens de lunchpauze gewoon met me mee van school, terwijl ik meerdere keren aangaf dat hij weg moest gaan. Mijn ouders waren niet thuis en ik moest voor mijn eigen boterham zorgen.

Maar het lukte me niet om op tijd de achterdeur dicht te drukken en hem op slot te draaien. Ezana probeerde zich naar binnen te wringen en wilde er zelfs met de huissleutels vandoor

gaan. Het was dat de buurman over de schutting keek en hem wegjoeg.

Maar gaandeweg stelde ik mezelf de vraag; zou Ezana nou wel of geen deelgenoot worden van mijn vrienden? Alles wees ernaar dat dat niet toelaatbaar was.

Mijn kring was eigenlijk al vrij groot. Je hebt mijn straat aan de rand van het dorp; Hippolytushoef om heel precies te zijn. De Klieftstraat; een lange straat waar het pad naar mijn school aan gevestigd stond. Naast mijn huis heb je een doorgang naar de achtertuin, een grote schuur met een veranda en een schuifdeur. Daarachter ligt een grasveld, waar we nog wel eens met de buurtgenoten verzamelen op een doelloze zomerse dag. Pal tegenover woonde Fons. Een jongen die drie jaar ouder is dan ik en door zijn afwijking aan zijn voet op een grote driewieler rijdt.

Maar zelf kon ik ook niet fietsen, terwijl ik geen afwijking aan mijn voet had.

Naast Fons woonden Wibrand en Anja... Wibrand had een hele duivenschuur en overtuigde mij vaak dat duivenpoep erg smakelijk was. Zowel de voorgevels van de huizen van de zogenoemden bevonden zich aan een straat die je via de onze kan enteren als kan verlaten. De Bijlstraat. De buurt met die witte koekblikvormige drie onder een kapwoningen met donkerrode kozijnen. Via een betegelde smalle doorgang loop je langs de achtertuinen en plaatsen en kom je in de Bijldwarsstraat terecht. Daar woonde mijn vriend en leeftijdsgenoot Ben. Ben had vier oudere zussen. Zijn moeder zat in de verzorging en zijn vader werkte in Slootdorp. Later hoorde ik dat dit een beetje de socialistenbuurt van Hippolytushoef moest zijn. Maar dat gold niet voor iedereen. Twee huizen verderop woonden de gebroeders Müller. Het konden je vrienden zijn, maar het kon ook geheel

andersom gaan.

Een paar keer haalden ze me over om, nadat ze naast elkaar in de bosjes hadden gepiest, een likje aan hun piemel te geven, waarbij ze hun velletjes naar achteren trokken.

Daar is niks van gekomen en toen ik dat aan mijn ouders vertelde zei mijn vader slechts in duidelijke taal:

'Piemels zijn alleen om te plassen!'

Voor de rest was de buurt een waar speelparadijs. Waar ik ook mocht zijn in mijn hoofd en op mijn skelter. Op de hoek van de straat had je Familie Blok. Dat was mijn oppasadres.

Jantina Blok was een bijstandsmoeder terwijl haar veel jongere man Arjan werkte in een landbouwcentrum in Breezand. Ze hadden samen tweelingdochters Fayen en Anneleen; en Jantina's oudere zoon Martijn die sinds kort samen ging wonen. Bij elke bezoek moest van mezelf ik weer de paarse Disneyvideo van De Aristokatten bekijken.

(Enfin, die deftige ganzen die erin voorkwamen waarvan eentje zei dat ze bij het GAK werkten. Zat er ironie in verborgen? Het GAK was namelijk een uitkerende instantie, voordat het UWV werd.)

Ook de familie Blok had een videorecorder... en ook een Nintendo.

Dat hadden mijn ouders niet, nogmaals. Wat hadden we dan wel?

Finns kamer werd twee jaar na zijn dood vrijgemaakt voor een treinbaan en hadden we een verzameling locomotieven van het merk Marklin. Het kan niet anders dan dat mijn ouders dit speciaal voor mij deden. Omdat ik steeds over treinen door bleef zeuren. Als je door het raam van de kamer keek, kon je de Landrover van mijn vader in een parkeervak zien staan. Die Landrover heeft me tot nu toe al naar vele plekken gebracht.

Ondanks alles voelde ik me wel alleen en apart. Het is iets wat me ongewild overschaduwde. Ik wist dat ik niet de enige was, maar ik wilde die enige ook niet zijn. Wie had hetzelfde verhaal als ik? Los van het feit wie er ook modeltreintjes had in plaats van een console of een videorecorder?

Ja, Thurston. Die is enig kind. Maar die is ook altijd enig kind geweest.

Finn. Ik herinner me nog wel de momenten dat hij me vasthield en zijn stem is me altijd bijgebleven. Ik herinner me de momenten dat hij bij mij aan bed kwam; bijvoorbeeld als mijn moeder of vader boos op me waren en hij mij de indruk gaf dat het niet mijn schuld was.

Maar dat moet al lang geleden zijn.

Finn had lang haar. En daarom had ik ook lang haar. Ook al werd ik vaak voor meisje uitgemaakt.

Finn schijnt niet van mijn moeder te zijn. De moeder van Finn heb ik nooit eerder gezien. Hij was éénentwintig toen hij het leven liet en ik was net vier.

Ik had misschien hetzelfde kunnen zijn als Fayen en Anneleen. Zij hebben ook een oudere broer van een andere vader.

Maar tevergeefs.

Finn herinner ik me naast zijn lange haar nog aan de scheuren in zijn spijkerbroek, zijn T-shirts waarvan de kleuren en de plaatjes pijn aan je netvlies deden en zijn leren of spijkerjacks. Ik heb me altijd afgevraagd waarom mijn ouders niet aan een stuk door verdrietig waren. Dat zou je toch moeten zijn als jij je kind overleefd?

En hoe konden we tussendoor gewoon de dingen doen die we leuk vonden? En hoe kon ik het leuk vinden waardoor ik de vage herinneringen omtrent mijn broer durfde te vergeten?

Ook vonden mijn ouders me te jong om de doodsoorzaak bekend te maken. De begrafenis kan ik me nog in locaties

herinneren. Welke uitvaartcentrum, in welke positie de kist stond, de koffieruimte waar de condoleance plaatsvond. Ik heb mijn ouders op die dag af en toe zien lachen, dat klopt gewoon niet.

In de woonkamer liggen nog diverse cd's van Finn. Waaronder die ene van Nirvana, met dat babytje op de voorkant. Heel veel ruige muziek. Maar ook muziek waar ik nog te jong voor was om naar te luisteren. Die hebben mijn ouders ergens verstopt. Later als ik groot werd zou ik achter meer komen...

Ene Peter had Thurston wel eens verraden. Nadat Thurston “godverdomme” had gezegd, gaf hij dat door aan Juf Rika. 'Dan moet Thurston zijn mond spoelen.' zei ze daarbij. Thurston, die het natuurlijk allemaal kon volgen deed dat ook meteen. Als getuige was dit voor mij, als iemand die zich als alleenstaande voelde, winst, maar nu bedenk ik me dat het een hartverwarmende beslissing van beide partijen was geweest. Sinds Ezana in de klas zat, wist ik op den duur ook dat ik niet meer alleen was. Al moest ik aan de kant van zijn tegenstanders staan.

Ik was wel slechts de enige die zo nu en dan, ik weet nog steeds niet waarom en waarvoor, uit de klas werd gehaald.

Soms door ene juf Leentje, maar voornamelijk door een verschrikkelijk mens genaamd Sandra.

Niemand anders werd uit de klas gehaald. Laat staan op momenten dat er bijvoorbeeld een verjaardagstraktatie werd uitgedeeld of op de momenten dat ik net zo fijn aan het spelen was.

Zelfs door de complimenten en de bewondering van Juf Rika voelde ik me anders dan de rest. De complimenten die Thurston kreeg met zijn vage muziek telde niet eens mee. Op den duur maakte ik een moment mee waar ik mezelf

geprezen voelde. Ik kreeg de hele klas over me heen; maar dan zo dat ze me aan alle kanten iets van hun eetwerk aan me gaven. Aan alle kanten kreeg ik Ligakoekjes, mueslirepen, smoeltjes, speculaas, chocola. Ik weet niet eens meer wat de aanleiding was. Zelfs Thurston, die haast als een onzichtbare leek, reikte me iets toe.

'Je wordt maar verwend, Cees.' zei Rika hartelijk.

Ik wist me niet wat me overkwam. Ik zou me nogmaals geprezen moeten voelen, maar ook hierdoor voelde ik me anders. Het gebeurde op een moment dat Ezana niet in de klas zat. Waar hij op dat moment wel zat mag je slechts raden. Achteraf gezien kijk ik met een glimlach terug naar dit moment, maar toch... ik voel me ook schuldig dat ik dit op een negatieve manier zie. Ik zou ze alsnog dankbaar moeten zijn.

In plaats daarvan voelde ik een zegen op het moment dat bij de volgende keren deze zekere Sandra naast mij ook Ezana uit de klas haalde. Ik was niet langer alleen. Niet langer het enige aandachtspunt. Maar zou Ezana ook een overleden broer of zus hebben? Vast niet...

Sandra was een vrouw met gekruld gemberkleurig haar, een bril op en een zure verbeterd rothoofd. Ik keek uit naar het moment dat ze me niet meer uit de klas zou halen voor iets wat logopedie zou moeten heten.

Want ze duldde geen tegenspraak, snauwde geregeld op je en de memoriespelletjes die ze met me speelde bleven zich maar elke keer herhalen. Ook al zag je veel piemels en plasgaatjes op die foto's voorbijkomen.

'...en deze foto... Jongens! Doe jullie tongen zo!'

Ze deed haar mond naar ons open en drukte haar tong tegen haar gehemelte. We volgden maar het voorbeeld omdat wij kinderen waren en zij een volwassen vrouw.

Op dat ogenblik moest Ezana zeggen wat hij op enkele foto's zag. Dit keer normale foto's. Een jongeman, die ik inmiddels ook al onder de douche met zijn zusje zag en op vele andere memorie-foto's trok een blikje open, schonk die in de glas en begon daaraan te drinken.

'Die jongen pakt een fles...' zei Ezana met een accent.

Ik moest erom lachen en ik voelde een striem langs mijn gezicht van Sandra's vlakke hand.

'Niet lachen! Waag het te lachen!' tetterde ze...

Vervolgens begon ze te hijgen, haalde ze haar handtasje tevoorschijn en deed ze iets op haar mond wat op een mini-pepermuntje moest lijken. Dit spoelde ze weg met een flesje drinkwater. Vervolgens begon ze te huilen.

Huilende mensen maakten me op een één of andere manier bang. Ik wist er geen raad mee. Ik heb het bij mijn moeder, die nog wel eens spontaan kan beginnen met huilen. Mijn vader heb ik nooit zien huilen.

Maar Sandra, een vreemde dit keer...

'Zitten blijven!' snauwde ze door haar tranen heen.

Ze haalde haar neus op en het spelletje ging verder.

Toen we daar eindelijk weg mochten, en we twee pauzes moesten missen, bezigden Ezana en ik geen woord naar elkaar. Een week later zat hij wederom niet meer in de klas.

Door Koninginnedag was de meivakantie al eind april begonnen. Ik stond op. Mijn bed lag dwars tegen het raam. Als ik op mijn knieën zat kon ik de achtertuin zien, de dak van de bijkeuken, de schuur, het grote stuk veld dat voor zowel mij als Fons als Ben een waar speelterrein was, als de achtergevels van de huizen van de achterburen.

Voor mij was het geen moeite om ruim voor tienem uit bed te komen. Beneden rook ik de koffie en werden er eieren met

spek gebakken.

Een “worstenei” noemde ik dat ook.

Daarna werd het tijd om een kijkje te nemen. We groetten de burens die we tegemoet liepen en maakte koers in de richting van het dorp. Op iedere hoek was er wel een vrijmarkt te vinden. Maar bekenden zag ik vrijwel amper. Na een rondje in het dorp keerde ik met mijn moeder terug naar huis, waar we vervolgens met mijn vader in de Landrover stapten om een ritje door de regio te maken. Een oud bandje met The Smiths in het cassettedeck. Uiteindelijk stopten we in Medemblik om daar de hele vrijmarkt in het centrum af te lopen. Bij het stationnetje stond de stoomtrein klaar. Dat moest ik ook uitgebreid gaan bekijken.

Terug thuis was er nog steeds geen reden om stil te gaan zitten en ging je over naar het ravotten met Fons en Ben.

De schuur met schuifdeur was voor mij de garage waar ik mijn skelter voor de zoveelste keer nakeek, evenals de driewieler van Fons en de fiets van Ben. Op het veld verzamelden de buurtgenoten; mijn ouders, Wibrand, Anja, de burens van links en rechts van onze straat om in het gras of op het lokale bankje een drankje te gaan drinken. Igor, de zoon van Wibrand en Anja, die al in de twintig was, kon af en toe behoorlijk vervelend doen. Dan crosste hij met zijn scooter over het veld door onze banen heen, haalde hij mij of Ben onderuit om in een houdgreep te leggen of kneep hij in het plastic hoofd van een van mijn babypoppen. Echter had Igor wel vaak een T-shirt aan waar ik jaloers op was. Daarop stonden de zowel Amerikaanse, Canadese, Japanse, Engelse als Franse vlag. Ik wilde ook een T-shirt met vlaggen; het liefst van de landen waar die treinenprogramma's opgenomen waren.

Ook Martijn was wel eens vervelend. Dan ging hij met een voet op je staan of dan pakte hij je bij je benen om je zachtjes

met je hoofd tegen de grond te laten botsen. Vervelend of niet?
Ik kon mijn lach nooit inhouden.

In de vakantie speelde ik bijna elke dag. Geen dag zonder Fons en Ben, of zonder Ben of Fons. Maar ik had niet zo'n groot speelterrein. Ik mocht van mijn ouders niet verder dan een bepaalde omtrek komen. Ik moest rondom de Klieftstraat blijven en als er een auto voor me zou gaan stoppen dan moest ik keihard wegrennen en eventueel mijn skelter achterlaten. En dan kwamen die Müllers weer. Roderick en Ritchie Müller. In wat voor bui waren ze en in hoeverre zouden ze Ben overhalen om deze ook tegen me te laten keren? Maar als je de ene dag elkaar krenkte, was het alsof er de volgende dag niks gebeurd was.

In de oude kamer van mijn broer reden de modeltreinen in het rond. Duitse stoomlocomotieven en elektrische locs van rond de Tweede Wereldoorlog. Per treinenbeurs kwamen er altijd wel één of twee locomotieven en een stuk of wat wagons of rijtuigen bij.

Ondanks ik dit geweldig bleef vinden voelde ik me toch ook wel een beetje schuldig. Dit is wel de kamer van Finn. Ik heb zelfs nog een keer op zijn bed gelegen, kort na zijn overlijden. Een deel van zijn spullen lagen nog in handbereik; waaronder vele cd's. De rest... Ik weet het niet.

'Hield Finn ook van treinen?' vroeg ik mijn vader, die de transformatoren bediende.

'Hij... had er wel iets mee ja...'

Bedtijd terwijl het buiten licht was. Ik vond het stom dat grote mensen gewoon naar bed mochten gaan wanneer ze dat zelf wilden. Daarom deed ik dat ook, want mijn kamer was mijn

huis. Alleen dan zonder keuken. Ik tekende treinen, keek uit het raam of zong liedjes zonder tekst terwijl ik deed alsof daar ergens in de kast een hele stereo-installatie ingesteld stond. En mijn knuffeleend was een huisgenoot. Ik keek uit het raam. Fons zou natuurlijk wel wat langer mogen opblijven omdat hij drie jaar ouder was dan ik. Wibrand zag ik uit zijn schuurtje lopen, om vervolgens zijn bijkeuken binnen te stappen. Vervolgens zette ik de denkbeeldige televisie aan, waar ik zelf in de rol van een presentator moest kruipen. Rijk maar wat woorden en zinnen aan elkaar om iets van informatie te verspreiden. Nee, toch misschien een Rail Away-programma over de Wieringer spoorwegen? Een treinreis van Westerland langs Hippolytushoef, Stroe, Oosterland en als eindstation Den Oever. Daar waar de nieuwe busverbinding naar Den Helder reed lag gewoon een spoorlijn. Maar dan zou de reis ook in Den Helder moeten beginnen. De diensten zouden met diesellocomotieven bereden worden, met exemplaren die in België en Luxemburg ook rondreden, maar dan met grijs gele NS-kleuren. Ook is er een goederendienst naar de haven van Den Oever. Het werd een interessant programma die ik ineens met plezier in mijn hoofd bij elkaar monteerde. En dan kan je er niet omheen dat je vader of moeder onderaan de trap roept dat je nu wel eens moest gaan slapen. Met mijn eend kroop ik onder de dekens en ik stopte een speen in mijn mond. Ik was nog altijd aan mijn speen gewend. Ik kon er niks aan doen.

Mijn passie voor treinen kwam door het volgende. Namelijk de plek waar ik geboren ben, waar ik mijn eerste vier levensjaren grotendeels heb gewoond en waar die woning nog steeds van ons is. Mijn ouders woonden pas op mijn vierde samen. Dat

had te maken met het feit dat mijn vader in de Noordkop als lasser werkte terwijl mijn moeder een informaticastudie in Amsterdam moest afronden. De treinreizen, en dan vooral de types locomotieven die onder ogen kreeg en die je nooit in de Noordkop zag rijden, zorgden ervoor dat ik me bijna met niets anders dan treinen bezig kon houden... en ik denk dat ik haast wel aandrong om iets van treinen in huis te halen.

Finn is een paar keer mee geweest en vond het natuurlijk fantastisch dat zijn stiefmoeder een stek in Amsterdam had. Maar daar kon hij op dat moment in deze meivakantie opnieuw en zoals altijd niet van meegenieten.

Met mijn moeder pakte ik de bus op de halte voor het parkeerterrein naast de Hoofdstraat.

Inmiddels leken de rammelende oude bussen met de grote ronde koplampen al zo'n beetje te zijn vervangen door nieuwe exemplaren met kleine vierkante koplampen.

In plaats van gerammel hoorde je gezoem als de bus zich eerst door de dwarse weg door Hippolytushoef wurmd, om vervolgens via Westerland, over de Korte Afsluitdijk en vervolgens door de polder naar het station van Anna Paulowna te werken.

Bij het vrij stille stationsgebouw nabij de singel stapten we uit en bij het loket in de wachtruimte kocht mijn moeder een enkeltje Amsterdam en een Railrunner. Je weet wel, met zo'n rennend haasje.

Nu was het slechts turen naar rechts, en wachten tot je in de verte de trein; vaak een Koploper, zag arriveren en de spoorbomen hoorde klingelen.

In de Koploper namen we plaats op de rode stoel en de trein voerde ons steeds verder van de bekende wereld weg. Naar een wereld waar ik me constant op verheugde en waar ik me volgens mij ook veel meer thuis voelde.

De trein snelde langs Schagen, Alkmaar, de Zaanstreek... het was alsof ik me elke reis door een ander landschap liet voeren terwijl de route toch wel degelijk altijd hetzelfde was.

Ook luisterde ik aandachtig naar de wielen die over de rails rolden. Het was een zuiver monotoon geluid zonder afwijkingen.

Weet je wat ook zo'n debiele gedachtegang is? Dat ik me voorstelde dat de treinwielen zich over een kilometerslange Mars of Snickers-reep lieten rollen.

Voor mijn gevoel kon de reis niet lang genoeg duren en vervolgens, nadat je onder de tunnel doorging, arriveer je de hoofdstad. Een totaal andere wereld, naar mijn gevoel waande ik me op een ander planeet als ik ver buiten mijn woonplaats kwam.

De dynamiek en de chaos als je uit de trein stapte, vele treintypes die je waarnam, de drukte, de omroep, het geschuur van de treinwielen langs de rails, het geroezemoes in de stationshal en het rumoer als je het Centraal Station verlaat en je de trams; om precies te zijn vier verschillende types, onder ogen te krijgen.

We stapten in een tram. In vergelijking met een trein kan je hier maar beter niet staan terwijl je je niet vasthoudt.

Het fluitende geluid van de motor, het geklingel van de trambel, het stadsleven dat voorbij schoof. Het kon voor mij niet meer stuk, terwijl ik ook weet dat we over vier dagen weer terug zouden keren.

Maar vier dagen waren voor mij lang genoeg. Althans, de dagen duren lang als je nog piepjong bent.

De tram zette ons af bij het plein waar de Albert Heijn aan gevestigd stond en waar kunstwerken te bewonderen waren. De lantaarns op het plein hadden wel wat weg van die

modellen in de Elftstraat, alleen dan veel anders.

Op het plein was het altijd een gezellige drukte, maar dat veranderde in een aardse stilte als je afsloeg naar de straat waar mijn moeder dat huisje had. Of huisjes.

De auto's stonden in een rij naast de stoepen geparkeerd, in de lucht hoorde je vaak het gezoem van de vliegtuigen en de vogels schetterden. De zon leek door de panden uit het zicht te zijn, je moest het in het middaguur vaak doen met het blauwe licht. Als het niet regende dan.

Het huisje lag niet ver van een pleintje af, en we keken uit op de snackbar tegenover het plein en een hoge lantaarnpaal waar een kronkel zo'n lichtbol vasthield.

We liepen de stenen trap op en mijn moeder opende de deur.

Die muffe lucht was altijd aangenaam bij binnenkomst.

Het rook er naar oud hout. Heel anders. Heel ver van huis. Heel vertrouwd en tegelijkertijd ook vreemd.

De geur dat vele deuren deed openen en zinnen deed verbreden. De geur van een woning die kleiner was dan ons huis, maar dan wel in in een veel grotere wereld.

Mijn moeder plofte de bagage op het bed neer.

De ruimte had een open slaapkamer, het bed lag achter een boekenkast verscholen. In de woonkamer een bank, een salontafel, een oude televisie, een gaskachel van Etna... En dat was het.

De ruimte boven ons was ook van ons, maar die was bestemd voor eventuele bekenden. Naar verluidt zou Igor daar een tijdje gaan verblijven als hij in Amsterdam zou gaan studeren.

Ik wist dat die kamer leeg stond en dat deze eigenlijk was bedoeld voor Finn... over een jaar of tien. Misschien wel nu. Mijn ouders hadden overal rekening mee gehouden.

Ik voelde dat mijn moeder er niet veel zin in had. Ik wilde

gewoon weer eens even die kamer zien. We openden de andere voordeur en liepen per trap naar boven, om vervolgens in een lege ruimte te staan.

Tsja, grote mensen zouden ook dit met een knip in de vingers voor elkaar krijgen. Twee kamers in Amsterdam.

Dit was ruim genoeg voor een nog grotere treinbaan.

Zonlicht reflecteerde door het raam op de houten vloer en mijn moeder keek zuchtend uit het raam.

En ik begon bang te worden... Nouja, bang... Ik voelde me altijd zo ongemakkelijk als mijn moeder moest huilen.

'Mam.... wat is er?'

'Laat maar... Het is al goed.'

Normaal reageerde ze heel fel als ik belangstelling toonde.

Maar ik herinnerde me nog dat ik haar een keer de vraag stelde.

Hoe kan ze huilen om een zoon die niet van haar is?

Na onze aankomst liepen we het rondje door de buurt. Langs de Albert Cuypmarkt, waarbij mijn oog altijd op die kronkelende kunstwerken op dat desbetreffende plein vielen. Daarna deden we boodschappen bij de Albert Heijn en hoefde ik alleen maar op de bank voor de televisie te zitten terwijl mijn moeder voor het eten zorgde. De balkondeur stond open en ik keek naar Sesamstraat en Villa Achterwerk.

Van buiten hoorde je het vogelgeschetter en keek je op tegen de achtergevels.

En de volgende dag pakten we breder uit.

Routineus liet ik me door mijn moeder overal meevoeren en zag ik veel van de stad. De voorbij klingelende trams, het dynamische leven, de grachten, het centrum, de Kalverstraat waarvan de tegels in het teken stonden van platgetrapt kouwgom, de vele draaiorgels en straatmuzikanten, doodgegooid worden met reclame, talloze merken en zijn

aanbevelingen, flitsende MTV-beelden en andere informatie van opgestapelde televisies achter etalageramen; de stadsdrukte die de sfeer er alleen maar dynamischer op maakte. de vele muziekstijlen en soorten die je uit de speakers in welke zaak dan ook hoorde. Die eindeloze hoeveelheid producten die je kon kopen als je later groot was.

En bij de Intertoys had je op de bovenverdieping een waar platform voor modeltreinliefhebbers.

De hotspot van mijn moeder was De Bijenkorf, die voor iedereen gemaakt leek te zijn. Hier aten we onze eerste lunch, om vervolgens een paar uur later bij de V&D opnieuw te lunchen. Meestal verkoos ik een saucijzenbroodje met een flesje Fristi.

Als ik met mijn moeder in Amsterdam was, leek ze heel anders te zijn. Rustiger, minder streng, minder gestresst.

Die avond bestond er geen bedtijd. De oude televisie zond de herhalingen van AT5 en soms zag ik nog wel eens van die discussies voorbij komen waarbij ik me afvroeg of het wel goed ging met de betrokkenen die op het scherm verschenen. Weer zo'n intermezzo met een timbre van stelselmatige hoge trompetklanken (of met toetsten gedaan) in een herhaaldelijke loop met af en toe drie lange opbouwende toetsen op een synthesizer. Zo nu en dan pretendeerde ik met mijn moeder over het Beatrixpark. Dat deden we bijna op alle avonden dat we in Amsterdam zaten. Het idee dat het park in het donker gevaarlijk is omdat er allemaal boeven rond zouden lopen. Maar wij zaten in dit veilige stek.

Het werd uiteindelijk laat genoeg. Opblijven klonk al als muziek in mijn oren, maar ik was wel aan slaap toe.

Alle lichten werden uitgedaan en ik nam naast mijn moeder plaats in het tweepersoonsbed in de voorkamer.

De stilte om ons heen in, de gehorigheid zodat je buiten alles

kon horen.

En straks zou ene Ingmar uit mijn klas met zijn Mercedes Benz busje arriveren om enkele pakketjes af te leveren.

'En wat levert Ingmar dan voor pakketjes?' vroeg mijn moeder.

'Dat is zeer geheim.' zei ik.

In de stationshal van het Centraal Station kwamen we aan de beurt bij het loket. Mijn moeder kocht een retourtje Schiphol.

'Zo, gaan jullie vliegtuigen kijken?' vroeg de loketbediende.

'Ja!' riep ik enthousiast. 'En ga ik dan met de Beneluxtrein of de Duitse trein?'

'Eeeehm.... de Interregio vanuit Berlijn is de eerstvolgende. De Duitse trein dus.'

Bij elk uitstapje die we naar Schiphol deden was het een verrassing welke trein we kregen, maar ook, als het om de Duitse trein ging, door welke locomotief het getrokken werd. We namen de roltrap naar spoor 15, het perron was al druk van de passagiers die het in het buitenland wilden opzoeken.

In de verte zag ik de Duitse trein al arriveren. De blauw-witte rijtuigen die ditmaal getrokken mochten worden door een locomotief van de 1600-serie.

We namen plaats in zo'n coupé en we lieten ons naar de Amsterdamse luchthaven voeren, om daar de tunnel in te gaan, ons in een gigantische hal te bevinden dat toch wel groter is dan het Centraal Station en om op het panoramaterras naar de vliegtuigen te gaan kijken. Een Hollandse blauwe lucht hing boven dit spectaculaire schouwspel.

Daarna werd het tijd om te gaan lunchen en pakte we de, dit keer de gewone trein, terug naar Amsterdam om daar nog een keer in het stadsleven te duiken.

En dan pakte je weer de trein terug naar huis. Het was een

gloednieuwe dubbeldekker die loeide bij het optrekken en waar je de hele tijd zo'n doedelzakgeluid hoorde zeuren.

In Anna Paulowna pakten we de bus en moest ik helemaal ontgiften als ik weer terug hier was.

Maar dan werd het weer eens tijd om je buurtvrienden op te zoeken en de skelter te pakken.

Op het laatst kwam het Hemelvaartweekend dat door het schoolsysteem nog aan de meivakantie gekoppeld was. Op het parkeerplein begon de kleine kermis en maakte ik voor het eerst kennis met de botsauto's. Ik durfde erin te gaan terwijl mijn vader geduldig aan de kant bleef wachten tot mijn muntjes op waren. Ja, want voorheen... Die desbetreffende attracties die zoveel geweld leken te vertonen. Ik werd er bang van. Maar nu wilde ik niks anders meer.

Die vrijdag, de hele dag bij opa en oma zitten in plaats van slechts een middag. Het is wel gek, soms voelde het wel eens dat ik mijn ouders links liet liggen omdat bij mijn opa en oma iets meer leek te mogen. Die ochtend keek ik naar weer wat videobanden. Ditmaal de opname van Great Railway Journeys in Zuid-Afrika. Ik wist nog niet wat de apartheid inhield en wat de diepgang van de rellen in het begin waren. Wel droeg ik de herinneringen mee aan dat moment dat de reiziger in een dorp in de middle of nowhere komt. Springfontein om precies te zijn. De kerkbel die luidt, gevolgd door een achtergrondmuziekje dat een oubollig Zuid-Afrikaans volksliedje moest voorstellen en de reiziger die zich langs de desolate anonieme straten waant en concludeert dat de helft van de ondernemingen in dit dorp failliet zijn, maar toch wel een geluksmomentje treft op het moment dat hij in een wijk van kleurlingen komt. Maar die diepgang zag ik tientallen jaren later pas toen ik deze aflevering terugvond op Dailymotion.

Toen ik later die dag met mijn opa en oma ging wandelen zocht ik in dit dorp zoveel mogelijk vergelijkingen met Springfontein.

Net zo vredig en rustig als in die aflevering. In deze kwestie lijken alle uithoeken op de wereld zo dicht bij de mijne te liggen.

Een nieuwe maandag, een nieuwe schoolweek.

Die ochtend werd ik bij Jantina neergezet en keek ik met Fayen en Anneleen naar Kindernet. Barbapapa, Dommel, Boes, Ovide... Zoals altijd kreeg ik een beker Yogi. Spul dat mijn ouders nooit in huis haalden maar dat toch nog zo lekker was. Elke maandagochtend had je de weekopening op school. Het had iets met het katholieke geloof te maken, moesten we de mantra's van directeur Hengelaar aanhoren, liederen zingen... en op vrijdagmiddag had je de weeksluiting. Dan werden er op het podium toneelstukjes door de leerlingen opgezet en moesten we naderhand een lied zingen, terwijl vier vrijwilligers op het podium met grote uitgerolde tekstvellen naar ons gericht stonden.

Maar de weeksluiting was wel door te komen. Mijn opa stond namelijk die vrijdagmiddag op me te wachten.

Bij hem thuis ging er natuurlijk weer een videoband in, of twee. In dit geval de videoband met een dagprogrammering van Telekids op RTL 4. Mijn opa heeft gewoon op een dag een video in de recorder gestoken en opgenomen wat voor mij het geschiktst leek. Looney Tunes, Tom & Jerry Kids, Calimero, Camp Candy, reclameblokken van Witte kruis, OHRA (waarbij iemand op het laatst met de billen bloot gaat), de nieuwe cd van Hennie Huisman (da's nog eens een leuk cadeautje!) Knexx, de Ernie-kietelknuffel, die spectaculaire opname van de vallende blokjes van Domino Expres, zaken die je doen

geloven dat je met Legosteentjes of speelgoedautootjes massale explosieve blockbusters kon maken. Hij stopte de video op tijd. Er was een aflevering van Calimero waarvan ik wist dat ik er een nare nasmaak van zou gaan krijgen.

Zo'n aflevering over Calimero die door een magische fles in een soort sprookjeswereld (Wonderland) terecht komt en de opdracht krijgt om zijn prinses te redden uit de handen van een kwaadaardige tovenaars. Bij nader inzien kon dit nog wel eens associaties met kindhuwelijken en slavernij hebben.

Tijd om een andere band in te gooien. Rail Away. De afleveringen van Schotland en Tunesië. We gingen ditmaal rechtstreeks naar het crematorium en stond ik oog in oog met de letters die de naam van Finn openbaarde. Geboren in 1973, gestorven in 1994. Het grote portret op de steen. Lang blond haar. Dat haar wat ik nu ook heb.

Naderhand was het tijd om weer te gaan, maakten we een ommetje op de dijk en eindigden we op de speeltuin aan de rand van het dorp.

Die video kon later ook nog wel.

Terwijl mijn opa en oma op een bankje zaten speelde ik met een paar vreemden. Het verbaast mij dat je in het dorp amper iemand tegenkomt die in je klas zit.

Of toch?

Daar kwam ene Thurston aangelopen, met een meisje in zijn bijzijn.

Stommerd. Ik moet jou niet.

Maar nee, toch wel.

Of toch niet.

Dat stomme meisje, dat Jenthe moest heten, dacht dat ik ook een meisje was.

'Dat is voor mijn broer!' snauwde ik.

'Eehm....'

'En mijn broer is dood!'

'Oké, oké, sorry sorry sorry...'

Die ene Jenthe stak haar beide handpalmen op alsof ze zichzelf wilde verweren.

Thurston zei niet zoveel. Vroeg niet zoveel.

'Waarom lopen jullie niet door?' vroeg een van de vreemdelingen.

'Ja, ga samen zoenen ofzo.'

'Jaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa!'

Iemand scheurde voorbij op zijn fiets. Enkele vreemdelingen vielen bijna omver.

Vervolgens sprong er iemand op Thurston en drukte hem op de grond.

Maar dat waren Frank en Daan.

Frank op de fiets en Daan die Thurston op de grond drukte en zijn gezicht in het gras drukte. Jenthe sprong al meteen boven Daan om een arm om zijn keel te wentelen.

Daan kon dat negeren.

'Zo Thurston, hadden we nog een grote bek?'

'En jij dan... Stomme manwijf!'

Frank stapte van zijn fiets en liep dreigend op me af, schokte zijn hoofd naar voren waardoor ik bijna achterover viel.

'Ja, hè hè? Sukkel! Waar is dat strontjong van je? Komt toch altijd bij je op visite?'

Daan smoorde een kreet. Jenthe had hem in zijn ribbenkast geknield.

Ik kreeg een duw....

'Hè jullie daar!'

Daar kwam mijn opa aangelopen.

'Wat heeft dat te betekenen?'

Dreigend kwam hij dichterbij.

'Is dat je opaatje...'

'Opgesodemieterd jullie! En wel onmiddellijk!'

Hij begon snellere passen te nemen en voor Frank en Daan leek dit menens te zijn.

Frank greep zijn fiets en al rennend maakten ze dat ze van het speelterrein vandaan kwamen. Op den duur sprong Daan achterop de fiets van Frank.

'Godverdolleme, laat ik jullie niet nog een keer tegenkomen!

Want dan zwaait er wat!'

Mijn opa balde zijn vuist.

Nu mijn opa tussenbeide was gekomen had ik geen reden om me er bij neer te laten leggen. Ik speelde verder met de kinderen die eerst nog vreemd van me waren, maar waar ik later vaag de namen van wist. Thurston en die ene Jenthe waren echter wel weer snel vertrokken.

Wat een mietje die Thurston. Huilen met zo'n meisje erbij.

Ik ben gewoon veel sterker dan hem, want ik wilde gewoon nog spelen en de rest kon me een rotzorg zijn.

En dan die Jenthe mij voor meisje uitmaken. Wat dacht ze wel niet? Automatisch maakte je mijn overleden broer dan net zo belachelijk. Ik denk dat ik dat haar nog wel betaald zou zetten.

Rond een zekere tijd ging ik weer met mijn opa en oma mee.

We verlieten de speeltuin en liepen via een straat naar een groot grasveld, tussen twee bungalows door naar een moestuin.

Na enkele bochten kwamen we in een coniferensteeg dat uitmondde op de straat waar mijn opa en oma woonden.

Daar ging ik naar de woonkamer om de videoband weer aan te zetten. De Rail Away-aflevering van Finland was zojuist geëindigd, er volgden strepen, ruis en storingen en met enige moeite werden de beelden helder op het moment dat Clive Anderson op een Hong Kongs treinstation stond terwijl hij op een landkaart keek waar Lo Wu lag.

Vervolgens de tocht die hij aflegt, door een groot land waarin het voornamelijk leek te regenen en de steden donker leken te blijven door de, zoals de presentator zegt, “uitlaatgassen”... en waar je pas wat van de zon krijgt te zien op het moment dat Mongolië dichterbij komt. Die geflippte straatartiest die jengelt op een zingende zaag in Beijing, de gierende claxons van de locomotieven die voorbij sjezen, Clive Anderson die zich laat verkleden en enkele haltes verder voor de camera zit met een bloedlip; wat was er gebeurd? De happy end waar hij in Mongolië met een bontmuts op van een diepe lange trap naar beneden rent.

De gesynchroniseerde stem van de voice over had nog wel eens de stem van mijn vader kunnen zijn.

En dan kwam het moment dat het er eventjes niet meer in zat om videobanden te bekijken, en dat mijn opa als vertrouwd op vrijdagmiddag voor me klaarstond.

In het hoogseizoen, meestal begin juni vertrokken mijn opa en oma naar de camping in Brabant. Tussendoor kwamen ze nog wel eens buurten, maar gingen dan na twee weken weer snel terug naar hun caravan.

Vanaf dan kon ik maar niet aan de vrijdagmiddagen wennen en mijn ouders waren toch wel wat strenger wat betreft de televisie.

En die Thurston moest echt een keer uitkijken.

Toen ik in mijn klas vertelde dat mijn opa en oma in Brabant zaten, probeerde hij mij wijs te maken dat zijn opa en oma ook heel toevallig op een camping in dezelfde provincie bivakkeerden. Hij wilde zoals mij zijn of hij had niks beters te verzinnen. Met dat stomme meisje van hem.

Ga je me nou ook vertellen dat hij ook een overleden oudere broer had? Dat moest hij proberen. Dan ramde ik hem helemaal

in elkaar.

Dat hij niet door die verschrikkelijke Sandra uit de klas werd gehaald maakte ons gelukkig ook niet gelijk.

Maar ik zat wel weer alleen tegenover dat mens, moest mijn tong weer tegen mijn gehemelte drukken en die rare plaatjes gaan bekijken, ten koste van een pauze waarin ik zo graag op de schommel wilde, of de zandbak...

'...maar mijn moeder heeft de fiets altijd buiten staan.' zeg ik.

Sandra keek me verschrikt aan. We kwamen bij een thema dat erop neer moest komen van hoe de huishoudelijkheden ofzoiets ingedeeld moesten worden.

'Buiten?' zei ze alsof ik voor haar neus met mijn tanden een muis onthoofde.

En het is zo. Mijn moeder had een aftandse zwarte fiets die ze altijd buiten parkeerde. Kinderstoeltje achterop, want ik kan zelf nog steeds niet fietsen.

'Ja, buiten ja...'

'Hou me niet voor de gek!' gromde ze.

'Hoe bedoel je? Mijn moeder zet gewoon de fiets...'

Sandra greep me bij mijn kraag en schudde me doorheen.

'Een fiets hoort BINNEN te staan! Hou me niet voor de gek! Ik moet straks ook nog helemaal naar Middenmeer en kom al helemaal uit Schoor!...'

Maargoed, wat kon ik er anders van maken?

'...en jouw moeder heeft de fiets niet BUITEN staan, nee, hij staat gewoon BINNEN!'

'Hij staat echt buiten, mevrouw...'

'Ik zeg het nog EEN keer!' brieste ze.

Ze liet me prompt los en leek te gaan stikken. Uit haar tas haalde ze weer zo'n potje met mini-pepermuntjes, stopte er een in haar mond en spoelde die weg met water.

Vervolgens begon ze te huilen.

'Gewoon binnen. Waarom wil je niet gewoon meewerken? Ik heb het al zo moeilijk...' jammerde ze. '...mijn man wil geen piemeltje plassertje meer met me doen... Hij wil hem niet eens likken... Alleen maar omdat ik grijze schaamharen krijg...'
Hier werd ik gewoonweg bang van. IJskoud dat ik het kreeg. Maar ik kon niet weggaan, dat zou alleen maar nog meer problemen opleveren.

'Niemand vertel jij iets over wat ik net heb gezegd.' zei ze nors.
'Niemand, begrepen? Ook niet met je ouders. Anders dan zal ik elke dag, elke pauze en zelfs tijdens gymnastiek en het aankomende schoolreisje op gaan halen.'

Die avond zat ik weer in mijn huisje. Ofwel, mijn slaapkamer. De dagen werden steeds langer. Hoe langer de dagen, hoe moeilijker het was om zelfs onder de dekens te liggen. Zelfs mijn pyjama benauwde me.

Maar ook was ik wel bang en leken mijn ouders wel erg ver te zijn. Daarom nodigde ik Finn uit. Ik hoorde hem beneden in de gang, ofwel de straat op zijn brommer arriveren.

De brommer die hij heeft gehad, die ik nog op een foto heb zien staan. Vervolgens opende ik mijn kamerdeur en liep hij naar binnen. In zijn leren jas, zijn spijkerbroek... Hij trok een sigaret en ik hoorde zelfs de hardrockmuziek op de achtergrond spelen.

Of hij iets te drinken wilde? Ik had een denkbeeldige koelkast en een denkbeeldige koffiemachine.

Ik kon zijn geurmiddeltjes ruiken, de tabak en ik hoorde zijn stem. Wat hij tegen mij had gezegd moet ik nog steeds invullen.

Ik praatte hardop tegen hem. Ik vertelde over Sandra. Mijn ouders horen het beneden toch niet. Mijn broer was de enige aan wie ik het kon vertellen, zoals vele anderen ook een oudere

broer hadden om dat te doen.

En de reacties van hem kon ik me evengoed prima voor de geest halen. Zoals die keren zoals hij me troostte, zijn glimlach en begripvolle stem die vertelden dat er niks aan de hand is.

Dat hij er altijd voor me zal zijn.

Buiten werd het op den duur donkerder. Ging de tijd al zo snel?

Boven de daken van de achterburen hing een schemergloed.

Mijn broer keek met me mee terwijl hij zijn arm om mijn nek legde en zich tegen zijn leren jas aandrukte.

Het duurde wellicht niet al te lang voordat hij weer op zijn brommer moest stappen om te gaan.

Ook hij had zijn plichten.

Op school vermaakten we ons prima met Juf Rika.

Op een dag en op mijn verzoek speelden we een trein, waarbij we in de polonaise door de hele school liepen terwijl Juf Rika de voorhoede nam en het lied verzong.

'En aaachter al die raampjes, daar zaten vele kinderen

En die deden zo (zwaaibewegingen), die deden zo... aaachter al die raampjes.'

Daarnaast keken we elke week een aflevering van Koekeloere in de klas en deden we de bezigheden die inmiddels normaal waren.

Maar ondertussen deelde Juf Rika haar idee. Ezana was namelijk nog steeds niet in de klas en die vrijdagavond verzamelden we met onze ouders bij haar huis.

Een boerderij nabij de dijk van Stroe, maar niet voor lang meer.

Juf Rika had verhuisplannen.

Met mijn moeder zat ik op de achterbank van Juf Rika's auto, terwijl achter ons aan nog diverse auto's met hulpouders aansloten.

Maar ik was niet blij dat Thurston ook naast me op de

achterbank zat, terwijl zijn moeder voorin zat.

Die Thurston, die doet alsof hij mij is.

Maar ik moest wel vriendelijk doen.

In een stoet werden we door een groot deel van mijn klasgenoten en de ouders gevolgd. Waarnaartoe leek nog een verrassing te zijn.

Een avondzon hing in de lucht en bij het Kooypunt sloegen we af richting Den Helder. Langs de schoorstenen van de Oostoever, de marinebasis, tot het moment dat we afsloegen bij de eerste rotonde, langs de bouwmarkten over de Ravelijnsweg. Uiteindelijk eindigden we op de parkeerplaats van onze bestemming.

De Troubadour. Ik wist nog niet dat je dat met een “Ou” moest spellen. Het zou een bepaald soort school moeten zijn.

We liepen het gebouw binnen, toch wel met een aardig grote groep.

Behalve Frank en Daan waren er niet. Gelukkig maar.

En nog wat anderen bleven liever thuis.

We werden al ontvangen door de directrice, Juf Rika onderhandelde met haar en vervolgens werden we meegenomen naar een zaal. Daar was Ezana al snel gevonden.

In de zaal zag ik verder enkele jongens in een rolstoel of andere zaken die je niet op een gewone school zou zien.

Wat ik wel voelde was dat Ezana een stuk rustiger overkwam toen we contact met hem zochten.

De directrice hield een speech en enkele van de medegenoten van dit gebouw mocht spreken. Iemand in een rolstoel mocht zelfs nog laten zien wat voor trucjes en kunstjes hij allemaal kon. We gaven op den duur een luid applaus.

Er was één vraag die ik me wel stelde: waarom waren de ouders van Ezana hier niet bij?

Op de terugweg stond de zon lager. Bij het kruispunt spotte ik een gloednieuwe dubbeldekker aan de horizon en Juf Rika wist al waar ik mijn blik op wierp.

'En wat voor trein rijdt daar, Cees?'

'De nieuwe dubbeldekker.'

Thurston leek het niet te horen en zowel haar als mijn moeder hadden zo nu en dan een gesprekje.

Maar mooi dat hij niet in mijn huis komt. En dat meisje van hem al helemaal niet.

Nee, gelukkig niet. En daarnaast mocht ik ook nog even opblijven. Het was vrijdag en eigenlijk was dit bezoek aan Ezana's tijdelijke opvang wel speciaal geweest.

Het raam stond nog open, de vogels schetterden, de lantaarnbalken floepen aan en de schemering deed de straat met het moment langzaam aan betrekken met schaduw. Op den duur gaan bij de burens de eerste lichten aan en de gordijnen dicht. Mijn vader zapte geregeld langs de kanalen, alsof er nooit een juiste keuze was. RTL 4, SBS 6... op MTV is Beavis & Butthead aan de gang. Dat vonden mijn ouders wel geschikt kijkvoer voor de familie en dit was Finns lievelingsprogramma. Ook al kon hij maar weinig seizoenen ervan meepakken gezien het in 1993 voor het eerst uitgezonden werd. Ik begreep er weinig van, maar alleen al om de geluiden, bewegingen en tonen kon ik helemaal stuk gaan van het lachen. Tijd voor wat stukjes chocola. Zolang het zoet, zout of ongezonder was klonk het als muziek in mijn oren.

Maar toch, liever een Mars of Snickers dan wat saaie stukjes van een Verkadereep.

Altijd die geur van “worstenei” op de zaterdagmorgen als ik wakker werd.

Ik kon ietsje langer op bed blijven liggen, maar ook niet al te lang. Als het vrijwel volop licht was ging ik er gewoon uit.

En ik dacht daar niet als enige over.

Ik was nog geen tien minuten beneden aan de keukentafel of Ben liep via de achterdeur naar binnen.

'Ha Ben.' zei mijn vader.

Maar ik kon nu niet spelen. Mijn ouders wilden eerst een zaterdag ritje maken met de Landrover.

En laat dan op dat ogenblik Fons, met zijn manke voet voorbij het keukenraam lopen om via de serre de keuken binnen te lopen.

Ritjes maken. Ik vond het niet altijd even fijn. Zeker niet in dit soort gevallen.

Ik klom in de Landrover om op de middelste stoel te gaan zitten. Mijn vader startte de motor en de muziek uit het cassettedeck begon meteen te spelen.

Het was muziek van Finn, althans, mijn ouders hebben een paar van zijn cd's overgezet op cassettebandjes.

Nevermind van Nirvana, Bossanova van The Pixies, Sugar Island van Bazooka Joe, Story of my Life van Pere Ubu, Each Man Kills the Thing He Loves van Gavin Friday, en enkele albums van The Red Hot Chili Peppers. Maar dit was maar een hele kleine selectie. De rest van de cd's zouden ergens in huis moeten liggen, hoogstwaarschijnlijk op zolder.

In de dashboardbak lagen de bandjes bezaaid tussen de oude exemplaren van mijn ouders. Aan muzikaliteit geen gebrek bij ons.

De regio rondom Medemblik en Enkhuizen vond ik een van de plekken waar ik eigenlijk niet graag kwam. Ik werd er op een één of andere manier tegenstrijdig van van binnen. Later zou

zoiets neerslachtigheid heten. Maar mijn vader verkoos deze weg terwijl de muziek uit de boxjes dreunde.

In Medemblik stopten we nog om een beetje rond te hangen op het stationnetje. De stoomtrein was er dit keer niet.

Waarom ik dit dan toch niet een van mijn favoriete plekken vond... Ik wist het niet.

In Langemolen maakte mijn vader een plaspauze op de dijk en maakte ik er met mijn moeder grapjes over.

Bij Enkhuizen sloten we meteen aan op de Houtribdijk waar we in een bocht bij een snackkar pauzeerden om een hamburger te halen. Daarna reden we door de Flevopolder, om uiteindelijk toch wel weer in een bekende regio te komen.

We sloegen af naar Weesp. In de verte zag ik de torens en natuurlijk de treinen over de spoordijk. Voornamelijk de gele dubbeldekkers.

We reden een stukje naast de spoordijk om vervolgens onder de viaduct te gaan en af te slaan naar een industrieterrein.

Daar reed mijn vader het erf op van de Landrovergarage van Hans en Gert (en hun hond Bella)

In de garage stonden diverse Landrovermodellen, sommigen op autoliften, de geur van olie was kenmerkend, en de spoordijk achter de garage trok bij mij de meeste aandacht.

In de kantine begonnen Hans en Gert weer over een zekere jongen van mijn leeftijd. Ook hij keek altijd naar de treinen op de spoordijk en schijnt sinds kort verhuist te zijn naar een plek dat zich ook in de Kop van Noord-Holland zou moeten bevinden. We zouden elkaar nu al telkens misgelopen hebben. Bella liep enkele rondjes door de kantine.

Terwijl mijn vader en mijn moeder in de garage aan het onderhandelen waren keek ik op de achterplaats naar de treinen op de spoordijk. Goederentreinen, stoptreinen, sneltreinen, internationaal. Alle soorten Nederlandse treinen reden hier op

dit spoor, van of naar de spoorbrug in de verte. Als er een trein zou arriveren, dan gooide de waarschuwingslicht bij de brug het lichtballetje van de ene naar de andere LED.

Maar ik mijmerde ook binnensmonds. Wie is die ene gozer dan? Is dat er ook eentje die op mij wilt lijken? Heeft hij een oudere broer, laat staan eentje die overleden is?

Het is bijna alsof ik voor de gek gehouden werd. Hoe kan er naast mij nog iemand zijn die exact op deze plek treinen keek vanaf deze plek? Dit is mijn plek. Daar blijven anderen van af.

Na het bezoek aan de Landrovergarage in Weesp was het weer tijd om naar huis te gaan. We reden dwars door Zeeburg met de Amsterdamse binnenstad aan de horizon; de tunnel onder, langs de flats van Amsterdam Noord en Zaandam, de trein richting Hoorn en Enkhuizen die je in de polder spotte.

Dichter bij huis, dichter bij de wereld dat voor mij al meer dan bekend was. Zonder treinen, zonder reuring... Veel te veel rust en te weinig kleur... en misschien ook net iets teveel regels en plichten. De rest van de grote wereld moest ik er zelf bij gaan verzinnen.

De treinverbinding tussen Den Helder en Den Oever bijvoorbeeld.

Ik kreeg weer de waarschuwing. Als er een auto voor je stopt en de chauffeur vraagt of je in wilt stappen; meteen wegrekken. Prima.

De schuifdeur van de veranda ging open en per skelter reed ik het grasveld op om daar meteen Fons te treffen op zijn grote driewieler. Om vervolgens onze weg naar het huis van Ben af te leggen. Tot het moment dat de buurt voor ons drieën leek te zijn. Uit elke openstaande raam of tuin hoorde je wel een radio afspelen. Voornamelijk techno in alle vormen en maten, tot

hedendaagse pophitjes.

In deze zomer stond Run Away van The Soundlovers centraal. De muziekindustrie had in die tijd iets met Afrikaanse geluiden en de zangeres zong nog zonder autotune.

Daarnaast hoorde ik wel eens een housenummer waarin de zanger ritmisch en met een soort robuuste stem “*Als het de haai èh èh pa-pa stoort*” leek te zingen. En ik hoorde muziek waarbij ik later wist dat het happy hardcore of in sommige gevallen triphop bleek te heten.

Uiteindelijk kwamen we in het Rozenlaantje terecht. Misschien wel de plek waar mijn ouders liever niet hadden dat ik zover ging. Deze weg sloot aan de Kliefstraat en de zekere plek was een stenen trappetje naar een elektriciteitskast. Even verderop liep een lange sleuf dat werd bewaakt door bomen. Aan de ene kant van de sleuf, aan het laantje zelf, achter een hek bevond zich een lokale omroepstation en een kinderdagverblijf. Aan de andere kant waren struiken, met daarachter het sportterrein en zijn voetbalvelden.

Op deze plek gingen mijn fantasieën los. Je waande je hier in een avonturenfilm waarbij zowel het voetbalveld of dat gebouw waar de sleuf tussen gelegen lag zich in een andere dimensie zouden moeten bevinden.

In dit geval speelden we oorlogje en Ben had een camouflagepak van het Nederlandse leger aan. Hij wist hierbij ook al wat hij later wou gaan worden.

Maar naderhand waren we niet langer alleen.

Daar kwamen Bas, een mollige jongen uit mijn klas en zijn oudere broer Michael. Zijn oudere broer leefde nog, maar was slechts vier jaar ouder dan Bas. In plaats van dat Finn zeventien jaar ouder was dan ik en niet van mijn moeder was.

Ik was op mijn hoede omdat ik voornamelijk zijn oudere broer niet als bepaald fijn beschouwde. Je zou hem kunnen

vergelijken met Frank en Daan.

Maar nee... In plaats daarvan schudde hij me de hand.

'Vriend.'

Terwijl hij me enkele weken geleden nog te grazen had genomen.

'Hey Michael.' zei Ben.

Fons knikte hen toe.

Goed, wat gingen we doen? Er bleek nog veel tijd over te zijn en ik moest me realiseren dat ik dezelfde dag nog met mijn ouders op stap was geweest. Op die leeftijd leken seconden minuten, en minuten uren. En weken leken maanden.

Dan staken we het laantje zonder huizen over, om naar het grasveld naar de overkant te gaan. Achter de hoge bomen en de snelweg zou ik nu zo de dieseltrein tussen Den Helder en Den Oever kunnen zien. Maar helaas, het werd ook tijd om te gaan eten.

Nouja, helaas? Ze gingen allemaal met mij mee. Bas, Michael, Fons, Ben. Ik begon namelijk over de treinenbaan op mijn broers kamer.

Ik op de skelter, Ben op zijn racefiets, Fons op zijn driewieler en Bas en zijn broer Michael met de benenwagen. De vogels die door de aansluitende straat aan het laantje schetterden, de buurtbewoners die buiten zaten.

En mijn moeder die waarschijnlijk al wist wat ze kon verwachten. In de keuken stond ze pannenkoeken te bakken. Normaal zou ze dat samen met mij doen. Ik zag het haar niet zo meteen alleen doen. Iets moest haar op de hoogte hebben gebracht dat ik niet slechts de enige eter met mijn ouders was. Bas en Michael werden ook hartelijk ontvangen. Alsof het hele gebeuren met Michael enkele weken geleden niet had plaats gevonden.

We namen plaats aan de keukentafel, de poedersuiker, stroop, appelstroop en jam op tafel. Mijn vader werd geroepen van de modeltreinenkamer en even later werden de eerste flappen pannenkoeken van de stapel gepakt en versierd met de zoete substanties.

Tussen het eten door werd er gekletst, veel gelachen, op ons niveau gediscussieerd en brachten mijn ouders soms ook wat in.

Na de pannenkoeken gingen we met mijn vader mee naar boven en keken Michael en Bas hun ogen uit toen ze de treinbaan zagen. Mijn vader ging achter de transformator zitten om enkele locomotieven met wat wagons aan de haak in beweging te laten brengen. Hiervoor moest je aan een knop draaien die vijf standen heeft. Stand vijf was meestal af te raden want dan kon de trein uit de bocht vliegen.

Op de baan reden enkele stoomtreinen, de Zwitserse RE 420 en de Duitse BR 218 diesellocomotief in roomblanke uitvoering met blauwe balken.

Het snerpende gezoem van de kleine motortjes, de schokkende bewegingen als een exemplaar aan ging drijven, een van de stoomlocomotieven had een geluidsfunctie waarbij je het getuf kon horen en waarbij je met een knop een stoomfluit kon laten horen.

Voor Bas en Michael was dit in ieder geval nieuw. Fons en Ben zijn wel eens enkele keren meegegaan naar een treinenbeurs. Maar het feest moest een keer eindigen en de jongens werden een keer thuis verwacht.

Stomme avondklok.

En dan de zondag. Het leek erop alsof iedereen een beetje was uitgespeeld. In de ochtend at ik met mijn ouders de overgebleven koude pannenkoeken. Om vervolgens alles door

elkaar te doen. Wat treintjes laten rijden op de baan, op mijn kamer boeken lezen, op de oude gitaar van mijn broer spelen in alle vormen en maten. Ik streek bijvoorbeeld mijn pen over de snaren, bracht wat geluid uit met mijn keel in de overtuiging dat ik Engels aan het zingen was... en ik bevond me zogenaamd in een studio waar ik een cd aan het opnemen was.

Dan naar beneden, waar mijn vader naar de autoracen op Eurosport keek. Een reclame waarin een man op een dak van een hoog gebouw, in slow motion, aan het schommelen was, met zo'n snel jazzdeuntje op de achtergrond.

En zo was het etenstijd.

Ik kreeg tien gulden mee en een lijstje voor de snackbar.

Ik trok mijn rode leren jasje aan, waar ik een getekende en vervolgens uitgeknipte Belgische posttreinstel met doorzichtige tape op de rug heb geplakt.

Ik liep door de straat naar het pleintje achter de paaltjes, om daar de Koningsweg over te steken en de Hoofdstraat in te lopen. Kijkend naar de oude lantaarns. Zo rustig dat het was.

Alles was natuurlijk dicht, dus ook de supermarkt. De Snackbar of Chinees waren nog de enige overlevingsmiddelen.

Hippolytushoef had twee snackbars. Eentje aan het parkeerplein en eentje in de Hoofdstraat.

Ik verkoos de tweede. Net wat mij het beste uitkwam en dat was nu deze.

De deuren van de snackbar, tegenover het katholieke kerkje, één van de vijf kerken hier in Hippolytushoef stonden wagenwijd open. De goudgele avondzon reflecteerde op de marmeren tegels en bij binnenkomst hoor je altijd zo'n herhaaldelijke “ding dong”-geluidje afgaan.

Achter de automaat zat een jongeman en aan tafel zaten een groepje andere jongeren te eten en ik voelde dat ze op of aanmerkingen maakten over het treinstel die ik op mijn rug had

geplakt.

Ik gaf het briefje aan de bediende.

Drie gulden patat en drie kroketten.

Terwijl ik wachtte keek ik naar de vele vreemde snacks in de vitrine. Wetend dat mijn moeder nee zal zeggen als ik vraag of ik hier iets uit mocht kiezen.

Ik nam plaats op een barkruk, las in een blaadje dat met een blauwe kaft was bedekt en even later werd het tasje met de bestellingen op de toonbank geplaatst.

Ik verliet de snackbar en liep de muisstille Hoofdstraat in.

De oude lantaarns, de gesloten slager, de gesloten horlogewinkel, de gesloten supermarkt.

Er fietsten een meisje en een vrouw voorbij. Ongetwijfeld moeder en dochter. Ze keken me aan en bleven me aankijken terwijl ze voorbij fietsten. Bijna vanuit exact hetzelfde gezichtsveld lieten ze hun pupillen op me plakken. Ik heb hen al enkele keren eerder gezien. Het zou wel aan mijn jas of mijn lange haar gelegen hebben.

Als we thuis de bestelling verorberden lepelde ik vaak de ragout uit de kroket. Een pot mayonaise en een pot mosterd op tafel. De meeste mensen gebruikten knijpflessen.

De avond duurde nog kort. Na het acht uur Journaal werd het weer tijd om naar bed te gaan. Zo licht dat het nog was.

Ik betrad mijn woning. Wat zal ik nu eens gaan doen?

Mijn ouders leken het wel toe te staan dat ik met mijn skelter naar de plek ging waar de sleuf zich bevond.

Het hoogseizoen in volle gang. Het was als een waar speelplatform.

De ene keer kwam ik er slechts met Ben.

Waar ik er soms achter kwam dat we met zijn tweeën vaker een

woordenwisseling hadden dan dat we konden spelen. De andere keer speelden we doktertje. Zo noemden we dat, maar in het latere leven kwam ik erachter dat ik lang niet de enige zesjarige was die deze term gebruikte.

De andere keer zocht ik de sleuf op met Fons, dan de andere keer weer met Fons en Ben tegelijk... en vervolgens wist Ezana, die weer klaar was op de troubadour, er tussen te komen. De speelpartijen verliepen toch steeds met veel ruzie. Tot op een moment dat ene Mook met zijn tractor passeerde en hij ons viere achterin de hooiwagen enkele rondjes op het grasveld tegenover liet rondrijden. Ineens was dit grasveld op dat moment een rangeerterrein, als je snapt wat ik bedoel.

Mook was een kleine man van zestig, vrijwel zolang ik hem kende gekleed in blauwe overal en een boerenpet op.

Net zoals velen kwam hij nog wel eens bij ons op de koffie. Zo ging dat toen. Bedenkend of er bij sommige spontane koffiebezoeken misschien niet een keer wijvingen ontstonden waardoor de koffie maar snel naar binnen gegoten moest worden om er een eind aan te breien. Ondanks er vrijwel niemand in de kennissenkring was die van te voren aanbelde. Iedereen ging via de achterdeur.

En naarmate ik door de jaren heen ook dingen over Mook hoorde, dat het net zoals vroeger een pestkop eerste klas was, heb ik nog wel eens de bedenkingen over de sympathie en het lopende koffiezetapparaat van mijn ouders.

Bij bezoekers als Ezana was het wel overduidelijk dat er tegenaan gehikt werd.

Toen ik met Fons en Ben thuiskwam met Ezana in ons bijzijn, ging mijn vader ineens naar boven om de deur van de treinenkamer op slot te draaien.

En soms zit je wel eens gewoon thuis. Of het buiten nou mooi

weer is... Soms is niksen ook wel leuk.

Negen van de tien keer stond er een cd op in de woonkamer, veelal koos ik voor Pere Ubu.

Mijn vader werkte gewoon en anderzijds stond de televisie wel eens aan omdat mijn moeder de herhaling van Eigen Huis en Tuin of Klussen met Kijkers wou zien.

En ja, dat niksen... dat werd later eventjes mijn dagelijkse ding.

Op een zaterdag beleefde de sleuf nabij het voetbalveld bijna een recreatief hoogtepunt.

Bas en Michael waren er, Ben was er, Fons dit keer helaas niet, maar ook ene Jens en Wessel van een klas lager en tevens Wessels twee jaar jongere broertje Marvin. Verder ook Ramon en Dirk en nog wat onbekenden. Ezana leek nu weer even van de radar.

Maarja, de gebroeders Müller staken ook hun kop om de hoek, wetend en voelend dat die niet zulke goede beramingen hebben als het om mij gaat.

Ik moet eigenlijk zeggen dat het volgende in flitsen ging.

Terwijl ik me in de sleuf bevond leek Roderick van boven naar beneden te willen glijden.

Ik zag hem slechts op me af komen en voor ik het wist belandde zijn voet op mijn enkel.

In de eerste seconden lijkt er nog niks aan de hand te zijn, totdat je opkrabbelt, maar vervolgens weer omvalt.

Ik kon niet meer opstaan en de eerste pijnscheuten schoten door mijn enkel, en de paniek die ik kreeg maakte het er niet beter op.

Ik huilde en ik schreeuwde. Ik wist tussendoor in het wilde weg enkele keren “haal mijn moeder!” te roepen.

En de Müllers leken te zijn verdwenen.

Maar daar was Michael, hij stak zijn hand uit.

'Kom...' zei hij.

Hij hielp me overeind, maar toen hij me eventjes los liet, zakte ik weer in. Hij trok me opnieuw overeind. En naast dat ik huilde van de pijn en de paniek... huilde ik ook spontaan om mijn oudere broer. Michael was immers een oudere broer van iemand. Dit keer hield hij me staande en leunde ik op hem.

Naar het trappetje naar de straat.

In de verte zag ik mijn moeder al aan komen lopen, terwijl de anderen op hun fiets mijn kant op snelden.

Ze hadden haar gewaarschuwd.

Thuis lag ik te schreeuwen van de... pijn? Paniek? Gemis?

Liggend op de bank, terwijl mijn ouders in het zijkamertje de dokter in gingen seinen.

Niet de plaatselijke dokter.

Met een schoen aan en met een blote voet tilden ze me naar de Landrover. Toen mijn vader de motor startte begon het bandje met de kant waarop Each Man Kills The Thing He Loves op stond te spelen.

Bij "Thing" verstond ik toch wel degelijk "Finn".

Mijn blote voet op mijn moeders schoot, via de Gemeenlandseweg naar Den Oever... en toch nog in een weertype waarin ik ongestoord verder hoorde te spelen.

We reden Den Oever in en stopten daar bij de huisarts, ik werd uit de auto getild en naar binnen geleid.

De huisarts was een vrouw van in de veertig, die ik gok een jaar of tien later naar Nieuw-Zeeland zou gaan emigreren.

Hoe liefdevol ik daar werd ontvangen.

Ik wist ergens wel dat dat er later als ik groot zou zijn heel anders uit zou gaan zien. Dan zou alles nog serieuzer en zakelijker verlopen, ook al zou mijn voet er af liggen.

De assistente drukte voorzichtig met haar duim op de plekken.

Ik zoog een pijnscheut weg. Het huilen was nu wel voorbij.
Er was gelukkig niks gebroken, maar er moest wel een verband
omheen... en ik moest revalideren.

Dus, geen school.

In de woonkamer met vaak een open raam, luisterend naar de
zingende vogels, maar toch nog zo stil.

Zelfs een sporadische voorbijrijdende auto, met de wielen
brommend over de straatklinkers, was al een teken van stilte.

Mijn moeder las een tijdschrift of een boek.

De hele dag televisie kijken zat er niet in; hooguit enkele uren
per dag. Van Telekids op RTL 4 tot Cartoon Network; een
nieuwe ontdekking. Alleen verstond ik geen Engels.

In de cd speler Pere Ubu, of die ene nieuwe cd van Radiohead
waar ik eerlijk gezegd weinig mee kon, tot een verzamel-cd
van Stravinsky waar ik dan weer wel de kippenvel kreeg.

Stravinsky roeleert gewoon.

Weer een herhaling van Eigen huis en tuin of Klussen met
Kijkers op de televisie.

Maar gelukkig werd ik regelmatig bezocht door Ben of Fons...

Toen mijn moeder aan Ben vroeg wat er precies was gebeurd
zat Ben in een stoel met een voetbal op zijn schoot. Met zijn
hand gleed hij van de voetbal af om zo een reconstructie van de
gebeurtenis te maken. Die hand moest Roderick natuurlijk
voorstellen en die bal de afdaling. Maar dat was wel duidelijk.

Ook Pepijn liet zichzelf zien. Of Anneleen en Fayen.

Alleen vond ik het van die laatste twee niet fijn dat ze met mijn
speelgoed gingen spelen. Dingen die ik bijvoorbeeld had
opgebouwd, braken zij weer af om iets nieuws te maken.

Toen Ezana op bezoek kwam drong mijn moeder hem echter
aan om te vertrekken.

Na verloop van de week kon ik wel een beetje hinkelen en

moest ik naar het ziekenhuis, waar mijn voet onder een MRI scan moest.

Pepijns moeder haalde ons op met de auto en met mijn moeder op de achterbank reden we naar het Gemini in Den Helder. Zo helpen we elkaar toch?

Maar toen kwam het advies... En dat advies zat me gigantisch tegen, gezien de week daarop de avondvierdaagse begon.

Ja, je kon de luidsprekers en het gedreun en getetter van de fanfares al vanaf de achtertuin bij de sporthal al horen, die vier avonden in juni. Maar ik was niet alleen. Het was aan Fons zijn voetafwijking te danken dat hij ook niet de vierdaagse kon lopen, dus zochten we elkaar elke avond na het eten op. Inmiddels kon ik wel weer een beetje lopen. Ook al moest ik uitkijken met bepaalde draaien.

Met Fons speelde ik als journalist. Op het veld, terwijl zijn grote driewieler en mijn skelter naast elkaar stonden en de avondzon op het gras reflecteerde en de avondvierdaagsegeluiden in de geluidshorizon van dit dorp te horen waren, bespraken we de zaken. Straks zou mijn klas arriveren in de zijstraat.

En morgen moesten we zaken doen in Londen, omdat Hilversum ons daar naartoe zou sturen.

Het gedruis kwam dichterbij. We stapten op onze voertuigen en reden naar de nauwe doorgang tussen de achtertuinen en de huizen naar de straat. Daar arriveerde de parade en ik kon Juf Rika al in de verte zien.

Ik begon in de wilde weg te praten en de zo grote mensen-mogelijke woorden bij elkaar te schrapen terwijl ik mijn knuist bij mijn mond hield; waar een microfoon in zou moeten vestigen. Wat ik zei kwam er wel op neer dat de parade van mijn klas nu zou arriveren, de grootste van Holland enzovoort.

'Haaaa daar heb je Cees! Daar heb je Cees!'

En juf Rika zwaaide me toe, terwijl ik mijn denkbeeldige microfoon langs de monden van mijn passerende maar enthousiaste klasgenoten hield.

Terwijl ik even naar Fons keek, deed hij toch wel wat ik hem gevraagd had. Hij hield zijn handen in de camerapositie.

Hoe voelde ik me eigenlijk, nu ik iedereen van mijn klas hier in de parade zo zag voorbijlopen?

Mmh, ik denk dat het minder confronterend was dan hoe ik het me had bedacht. Toen de hele rij gepasseerd was, met de toeters en de bellen van de fanfare, en de “daar boven op de berg”-achtige liederen, de andere klassen, talloze hulpouders en andere scholen, richtte ik me weer op Fons.

Ik was hem dankbaar, niet alleen voor zijn camera.

Mijn voet ging uit het verband en er zat een korstje op mijn hiel. Ja, korstjes. Die dingen horen daar niet. Zo'n ruwe rode bult dat erg onaangenaam aan de vingers voelt.

Dan trek je hem eraf en kom je erachter dat het bloeden maar niet wil stoppen. Pleister na pleister... En als je dan veronderstelde dat het een keer is gestold leek niets minder waar te zijn.

Maar ik kon wel lopen. Mag het nu even? Het was tijd om weer te spelen. Op het grasveld, in de sleuf naast het Rozenlaantje, de buitenlucht in je neusgaten, de geluiden van de vogels. En of de zon er een keertje niet was of dat het zelfs een keer regende, dat maakte niks uit.

En ik was weer op school. Juf Rika vroeg enthousiast wat ik allemaal aan het doen was daar op de stoep toen de klas voorbij liep.

Het gaf me de gelegenheid om nog een keer met mijn denkbeeldige microfoon langs de gezichten van de kring te